

CHIP-Familie voor kleuters met een aangeboren hartafwijking en hun gezin: resultaten van het onderzoek

Malindi van der Mheen MSc, Dr. Ingrid van Beynum, Prof. Dr. Wim Helbing, Prof. Dr. Lisbeth Utens

In het najaar van 2016 is in het Erasmus MC – Sophia kinderziekenhuis in samenwerking met de Patiëntenvereniging Aangeboren Hartafwijkingen (PAH) een onderzoek gestart naar het CHIP-Familie onderzoek voor kleuters met een aangeboren hartafwijking en hun gezin. In maart 2017 is in de Sinus een artikel verschenen met meer informatie over dit onderzoek. We vertellen u graag wat er uit het onderzoek is gekomen.

Wat is CHIP-Familie?

CHIP-Familie is een psychosociaal programma. Door gezinnen van kleuters met een aangeboren hartafwijking het CHIP-Familie programma te laten volgen, wilden we graag zorgen dat het beter ging met de kinderen op school, dat ze zich fijner voelden en dat ze het leuker gingen vinden om te sporten. We wilden daarnaast dat hun hele gezin zich beter zou gaan voelen.

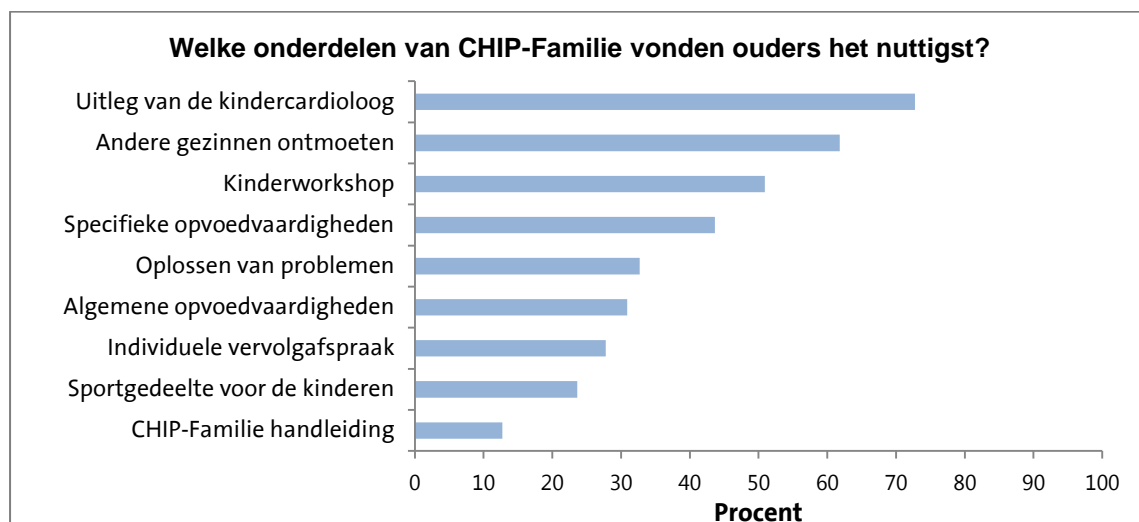
Het CHIP-Familie programma bestaat uit een groepsworkshop voor vaders en moeders en een groepsworkshop voor kinderen met een broer(tje) of zus(je). Ongeveer 4 weken na de groepsworkshop is er voor ouders een individueel vervolgesprek. CHIP-Familie wordt gegeven door psychologen, een kindercardioloog en een kinderfysiotherapeut. In het schema op de volgende bladzijde kunt u zien uit welke onderdelen het programma bestaat.

Hoeveel gezinnen hebben er meegedaan?

Aan het CHIP-Familie onderzoek konden kinderen met een aangeboren hartafwijking uit groep 1, 2, 3 of 4 van de basisschool meedoen. Er hebben 93 gezinnen uit heel Nederland meegedaan aan het onderzoek. We hebben deze gezinnen willekeurig geloot in de 'CHIP-Familie groep' en de 'reguliere zorg groep'. De CHIP-Familie groep kwam naar het ziekenhuis om het CHIP-Familie programma te volgen. De reguliere zorg groep kwam niet naar het ziekenhuis en volgde het programma dus niet. Zo konden we kijken of het na afloop beter ging met de groep die het CHIP-Familie programma had gevolgd dan met de groep die dit niet had gedaan.

Wat vonden ouders van het CHIP-Familie programma?

We hebben de ouders die hebben meegedaan aan het CHIP-Familie programma gevraagd wat zij van het programma vonden. De meeste ouders waren positief. De ouderworkshop kreeg gemiddeld een 7,7 en de kinderworkshop een 8,1. De vervolgspraak kreeg gemiddeld een 7,4. In de afbeelding hieronder kunt u zien welke onderdelen van het programma ouders het nuttigst vonden. De meeste ouders vonden de uitleg van de kindercardioloog over psychosociale onderwerpen, het ontmoeten van andere gezinnen en de kinderworkshop het nuttigst.

Wat was het effect van CHIP-Familie?

Alle ouders die aan het onderzoek mee hebben gedaan, hebben vragenlijsten ingevuld. Ook leerkrachten hebben vragenlijsten ingevuld. Zo konden wij zien hoe het met de kinderen en hun gezin ging voor en na het CHIP-Familie programma. Op groepsniveau zorgde het CHIP-Familie programma er niet voor dat het beter ging met de kinderen op school, dat ze zich beter voelden of dat ze het leuker vonden om te sporten (vergeleken met de kinderen die niet hebben meegedaan aan het CHIP-Familie programma). We zagen ook geen effect van het CHIP-Familie programma op hoe het met de rest van het gezin ging.

Een verklaring voor deze resultaten kan zijn dat de onderzoeksgroep te klein was om verbetering te kunnen zien. Het zou ook kunnen dat het CHIP-Familie programma te kort was. Misschien moeten de ouders en kinderen meer oefeningen doen om verbetering te kunnen zien.

Wat betekenen de resultaten voor de praktijk?

Ouders en kinderen waren tevreden over het CHIP-Familie programma en vonden de inhoud waardevol. Daarom willen we in de toekomst de CHIP-Familie handleiding aan ouders meegeven. Verder wordt er in het Sophia Kinderziekenhuis overlegd of er in de toekomst groepsbijeenkomsten die lijken op de CHIP-Familie groepen kunnen worden georganiseerd, mogelijk in samenwerking met de Patiëntenvereniging Aangeboren Hartafwijkingen.

Met dank aan:

Wij willen alle gezinnen die hebben meegedaan aan het onderzoek hartelijk bedanken. Het onderzoek werd gefinancierd door FNO en in samenwerking met Stichting Kind & Ziekenhuis uitgevoerd. Wij willen de PAH hartelijk danken voor de goede samenwerking.

CHIP-Familie programma

Vaders en moeders

Groepsworkshop

Twee psychologen

Hele dag aanwezig (4 uur uitleg)

Uitleg over en oefenen met:

- problemen oplossen;
- opvoedvaardigheden;
- opvoeding bij een aangeboren hartafwijking

Pauze

1 uur

Gezamenlijk lunchen en contact met de andere ouders en gezinnen.

Kindercardioloog

1 uur

Uitleg over:

- psychosociale onderwerpen;
- gezond leven;
- en medische onderwerpen.

Individueel vervolgesprek

Twee psychologen

1 uur (4 weken na de groepsworkshop)

Bespreken:

- overige vragen;
- de huiswerkopdracht;
- en hoe de informatie uit de workshop in de toekomst kan worden gebruikt.

Kinderen en broer(tje)/zus(je)

Groepsworkshop

Twee psychologen

Hele dag aanwezig (4 uur oefeningen)

Verschillende spelletjes om te leren:

- positief te denken;
- om te gaan met emoties;
- te ontspannen;
- zelfverzekerd te zijn;
- vriendjes te maken;
- en problemen op te lossen.

Pauze

1 uur

Gezamenlijk lunchen en buiten spelen.

Kinderfysiotherapeut

1 uur

Sportoefeningen:

- warming-up;
- conditie;
- grove motoriek;
- balans;
- mikken en vangen.